

Балджи М.Д.  
д.е.н., професор  
*Одеський національний університет (м. Одеса)*  
baldgi@ukr.net

## ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Аграрний сектор економіки України потребує захищеності фінансових інтересів, що пов'язано з залежністю від зовнішніх – природно-кліматичних, та внутрішніх – організаційно-господарських факторів. Забезпечення фінансової безпеки аграрного сектору обумовлює захищеність у процесі впливу екзогенного середовища та дозволяє розвивати сільськогосподарську галузь, чуттєво реагуючи на ендегенні зміни. Своєчасно не вирішені завдання фінансування пов'язані з появою низки проблем, характерних для сучасного аграрного сектору України, що в свою чергу, призводить до нестійкого стану останнього та погіршує результати її діяльності.

Досвід закордонних джерел та аналіз діяльності Міжнародної фінансової корпорації (IFC), що входить до групи Світового банку щодо результатів Дослідження з питань фінансування аграрного сектору для України, підкреслює необхідність суттєвих перетворень в царині фінансування аграрного сектору економіки України. Так, IFC запропоновано відновити систему ринку лізингу сільськогосподарського обладнання та поточних витрат [3]. З цим не можна не погодитись. Лізингові відносини схожі з положеннями оренди, що полягає в необов'язковості переходу права власності на об'єкт до його користувача, наявність певного терміну при оформленні угоди, платному характеру лізингових відносин. Все це показує схожість з орендою технічних засобів, оскільки передбачає, що платежі включають в себе суму амортизаційних відрахувань на повне відновлення, витрати по ремонту, обслуговування та

підтримання переданого майна в працездатному стані, а також певну частку прибутку на користь власника. Та все ж, між ними існують певні відмінності:

- лізингові відносини не охоплюються тільки договором, а й включають кілька видів договорів (договір доручення, договір купівлі-продажу, безпосередньо сам договір лізингу, кредитний договір між лізингодавцем і кредитною установою, договір страхування об'єкта лізингу або ризиків, пов'язаних з укладенням договору);

- в лізингових угодах право користування об'єктом лізингу відокремлюється від права власності на нього. Після закінчення терміну договору лізингу майно повертається, тобто залишається власністю лізингодавця, а користувач може його купити, оформивши договір купівлі-продажу;

- лізинг же не завжди починається з покупки майна, так як воно вже може бути в наявності у лізингової компанії, і не завжди завершується продажем об'єкта лізингу користувачу;

- лізинг має середньостроковий і довгостроковий характер;

- лізинг передбачає різні форми державного регулювання, наприклад податкові та кредитні пільги. Техніка, передана в лізинг, не обкладається податком на майно, адже до повного викупу вона належить державі і знаходиться на балансі сільськогосподарських товаровиробників, яким надані пільги по податках.

До цього ж треба додати, що лізингова компанія зацікавлена в цільовому використанні коштів, що суттєвим чином відрізняє лізинг від кредитування. Широко розповсюджена система кредитування підприємств аграрного сектору економіки України не забезпечує контролю за вкладенням коштів, не сприяє забезпеченню фінансової безпеки й унеможливорює стабільність в господарюванні при певних екзо- та ендогенних факторах впливу. При впровадженні лізингу аграрного сектору зацікавленими виступають три суб'єкта господарювання:

- сільськогосподарські виробники, адже вони отримують необхідну техніку, обладнання, якісне насіння, племінну худобу тощо;

- банківські установи – заінтересовані в якнайшвидшому поверненні грошей;

- держава – може регулювати діяльність лізингових компаній, виступати в якості таких, а також – бути замовником сільськогосподарської продукції, що дозволить аграріям одержати впевненість у перспективах реалізації виробленого товару.

Таким чином, забезпечення фінансової безпеки аграрного сектору економіки України базується на використанні різних форм і методів фінансової діяльності, джерелами формування яких є зовнішні та внутрішні фактори. Одним з яких може виступати лізинг, що забезпечує життєдіяльність аграрних підприємств, поліпшує їх результативність для досягнення поставлених цілей, надає змогу залучати новітні досягнення науки.

#### Список використаних джерел:

1. Абрамова І.В. Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи : монографія / І.В. Абрамова, О.М. Віленчук, Д.І. Дема та ін. ; за ред. проф. Д.І. Деми. – Житомир : ЖНАЕУ, 2015. – 364 с.

3. Горин В.П. Проблеми фінансового забезпечення аграрного сектору / В.П. Горин, І.В. Варемчук // Економіка і суспільство. – 2016. – Вип. 2. – С. 518–524.

3. ІФС презентувала дослідження з питань фінансування аграрного сектору // Аграрний тиждень. Україна [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://a7d.com.ua/novini/678->

[ifc\\_prezentovala\\_dosldzhennja\\_z\\_pitan\\_fnansuvannja\\_agrarnogo\\_sektoru.html](http://a7d.com.ua/novini/678-ifc-prezentovala_dosldzhennja_z_pitan_fnansuvannja_agrarnogo_sektoru.html)

4. Варыгин Д. С. Проблемы и перспективы развития финансового лизинга в агропромышленном комплексе / Д. С. Варыгин // Вестник ИНЖЭКОНа. – №7 (26). – СПб.: СПбГИЭУ, 2008. – С.192-195.